

21.05.2018

Asia/5

§ 362

Laakson yhteissairaalan hankesuunnittelua koskeva sopimus

HEL 2018-000234 T 10 06 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Esteelliset: Anna Vuorjoki

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Terhi Koulumiehen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

A

Kaupunginhallitus hyväksyy Helsingin kaupungin ja Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän Laakson yhteissairaalan hankesuunnitteluvaihetta ja siihen liittyvää hankintayhteistyötä koskevan sopimuksen siten, että hankesuunnittelun arvonlisäveroton kokonaiskustannus on enintään 9 000 000 euroa ja että Helsingin kaupungin osuus hankesuunnittelun kustannuksesta on arvonlisäverottomana enintään 5 310 000 euroa.

B

Kaupunginhallitus valtuuttaa kaupunkiympäristötoimialan teknisen johtajan allekirjoittamaan sopimuksen sekä tekemään siihen tarvittaessa vähäisiä teknisiä muutoksia.

Tiivistelmä

Laakson yhteissairaala on Laakson sairaala-alueelle tarveselvitysvaiheessa laaditun arvion mukaan vuosina 2020-2025 toteutettavaksi

21.05.2018

suunniteltu, toiminnoista nykyisin vastaavien Helsingin kaupungin ja Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (jatkossa HUS) yhteinen psykiatrinen ja somaattinen sairaala. Laakson yhteissairaalan tarveselvitys on hyväksytty sosiaali- ja terveyslautakunnassa 23.5.2017 § 167. HUS:n hallitus on 21.8.2017 § 105 päättänyt, että HUS:n ja Helsingin kaupungin mielenterveyspalvelujen yhteistä suunnittelua jatketaan.

Helsingin kaupunki ja HUS ovat valmistelleet hankesuunnitteluvaihetta ja siihen liittyvää hankintayhteistyötä koskevan sopimuksen. Sopimuksessa määritellään hankesuunnittelun toteutus, organisaatio, vastuut sekä kustannukset ja niiden jakautuminen osapuolten kesken. Hankkeen kokonaiskustannukseksi on arvioitu 670 - 700 milj. euroa. Arvio hankesuunnitteluvaiheen enimmäishinnasta on arvonlisäverottomana 9 000 000 euroa, josta Helsingin kaupungin osuus arvonlisäverottomana on enintään 5 310 000 euroa. Hanke on sekä Helsingin kaupungin, että HUS:n kannalta kiireellinen. Nykyiset tilat ovat huonokuntoiset ja sairaalatoimintaan soveltumattomat. Vuosien 2018 - 2019 aikana on tarkoitus valmistella hankesuunnitelma päätöksentekoa varten. Hankesuunnitelma sisältää toiminnan kehittämis- ja integraatiosuunnitelmat sekä uudisrakentamista ja nykyisten sairaalarakennusten peruskorjauksista koskevat suunnitelmat.

HUS:n hallitus on 5.2.2018 § 12 hyväksynyt sopimuksen Laakson yhteissairaalan hankesuunnitteluvaiheen toteuttamisesta ja siihen liittyvästä hankintayhteistyöstä.

Esittelijän perustelut

Lähtökohdat tarveselvitykselle

Helsingin sairaaloiden suunnittelu perustuu vuonna 2016 Helsingin kaupungin johdolla päivitettyyn pääkaupunkiseudun sairaala-aluevisio 2030:een. Sen mukaan pääkaupunkiseudulla on 2030-luvulla neljä sairaala-alueita: Malmi ja Meilahti Helsingissä, Jorvi Espoossa ja Peijas Vantaalla. Meilahden sairaala-alue käsittää myös Laakson sairaalan sekä Iho- ja allergiasairaalan. Laakson yhteissairaala tulee muodostamaan yhtenäisen kokonaisuuden Meilahden sairaalan kanssa.

Pääkaupunkiseudun sairaala-aluevision mukaan Laakson alueelle keskitetään Uudenmaan vaativa psykiatrinen sairaalahoito, joka käsittää sekä Helsingin kaupungin, että HYKS Psykiatrian toiminnat. Lisäksi Peijaksen ja Jorvin yhteispäivystysten yhteydessä on edelleen psykiatrisia sairaansijoja. Myös iäkkäiden kuntalaisten tarvitsema akuutti sairaalahoito, akuutin vaiheen kuntoutus, palliatiivinen hoito ja saattohoito järjestetään Laakson sairaala-alueella.

Laakson alueelle rakennettava yhteissairaala tulee korvaamaan Laakson nykyisen sairaalan vuodeosastot, Suursuon sairaalan, Auroran sairaalan sekä HYKS Psykiatriakeskuksen (aikaisemmin Hesperian sairaala), Kellokosken sairaalan psykiatrian ja HYKS:n lastenpsykiatrisen sairaalahoidon tilat.

Hankkeen kiireellisyyteen vaikuttaa nykyisten sairaalarakennusten huonokuntoisuus ja niiden epätarkoituksenmukaiset tilat. Laakson sairaala on rakennettu 1920-luvulla. Potilaat ovat monen hengen huoneissa eikä huoneissa ole omia wc-tiloja. Tilat eivät sovellu nykyaikaiseen kuntouttavaan hoitoon. Suursuon sairaalaa ei enää peruskorjata ja sen tekniset toiminnot ovat käyttöikänsä päässä. Auroran sairaalapaviljongit jakavat toiminnan moneen erilliseen rakennukseen mäkisessä maastossa, jossa esteetöntä liikkumista ei voida järjestää.

Tällä hetkellä myös HYKS Psykiatrialla on huonokuntoiset ja toimintaan soveltumattomat tilat. Näistä kiireellisin tilantarve on Kellokosken sairaalassa sijaitsevilla toiminnoilla. Kellokosken sairaala, Auroran sairaala ja Psykiatriakeskus eivät sovellu nykyajan psykiatria ja sen kehittämiseen. HUS:n hallitus on päättänyt lakkauttaa toiminnan Kellokoskella vuosien 2022 - 2023 aikana. Lastenpsykiatrialla ei ole vakinaisia omia tiloja vaan ne ovat hajautettuna huonokuntoisissa tiloissa.

Laakson yhteissairaala on tarkoitus toteuttaa vaiheistettuna alkaen uudisrakentamisesta niin, että toimintojen siirtäminen Kellokosken sairaalasta sisältyy ensimmäiseen toteutusvaiheeseen. Sopijapuolet hyväksyvät tämän yhdeksi suunnittelun lähtökohdaksi.

Yhteissairaalahanke perustuu tarpeelle viedä läpi kahden erillisen organisaation integraatio, kehittää uuteen sairaalaan sijoitettavaa toimintaa ja varmistaa palvelujen kehittämisedellytykset, palvelujen hyvä laatu ja saatavuus. Samalla on tarkoitus järjestää potilaille asianmukaiset, lähtötilannetta selvästi paremmat hoito-olosuhteet. Keskeisenä hanketta ohjaavana tavoitteena on sosiaali- ja terveystalouden tuottavuuden lisääminen niin, että rakennusinvestoinnista aiheutuvat lisäkustannukset voidaan kattaa nykyistä kustannustehokkaammin järjestetyn toiminnan kautta. Hanke tukee kansallisen sote-uudistuksen keskeisiä tavoitteita ja antaa hyvät mahdollisuudet yhdistää kaupungin ja HUS:n palvelujärjestelmät. Kun palvelurakenteen, toimintaprosessien ja tilojen suunnittelu liitetään yhteen, ei integraatio jää vain hallinnolliseksi.

Laakson sairaala-alueelle sijoitetaan nykyisen HUS Psykiatrian ja Helsingin kaupungin psykiatrian yhteensä 425 sairaansijaa, lasten psykiatrian 32 sairaansijaa sekä somaattisen sairaalan eli Helsingin sairaalan ja vaativan neurologisen kuntoutuksen 450 sairaansijaa. Suunnitelma sisältää lisäksi tilat sairaalan toimintaa tukevalle polikliiniselle toiminnal-

le, jonka tulee joustavien ja tehokkaiden hoitoketjujen turvaamiseksi sijaita sairaalassa. Sairaalassa on lisäksi psykiatrian ja geriatrian opetus- toiminnan tarvitsemat tilat sekä toimintaa palvelevat tukipalvelut. Toiminnan kehittämisessä hyödynnetään synergiaetuja psykiatrian ja somatiikan kesken sekä Meilahden kampuksen kanssa.

Laakson yhteissairaalaan siirtyvät psykiatriset sairaalaosastotoiminnot liittyvät seuraaviin psykiatrian osa-alueisiin: akuuttipsykiatria, lastenpsykiatria, nuorisopsykiatria, geropsykiatria, psykoosisairaudet, mielialahäiriöt, päihdepsykiatria, neuropsykiatria ja oikeuspsykiatria. Toiminta kattaa laajasti koko psykiatrisen hoidon alan. Se muodostaa huomattavan psykiatrisen osaamiskeskittymän sekä mahdollistaa toiminnallisten synergioiden hyödyntämisen.

Somaattisen sairaalan sairaalatoimintoja ovat akuuttigeriatrinen kuntoutus, traumakuntoutus, infektioiden hoito, geriatrinen jatkokuntoutus, vaativa neurologinen kuntoutus, kirurginen jatkoahoito, palliatiivinen hoito ja saattohoito, psykogeriatrinen hoito, päihdekuntoutus ja haavahoito.

Sairaalaosastot suunnitellaan tiloiltaan yleisluonteisiksi siten, että ne voidaan tarpeen mukaan ottaa joko psykiatrian tai somatiikan käyttöön. Potilashuoneet ovat yhden hengen huoneita, käsittäen liikuntaesteiselle soveltuvan wc-tilan. Osastot suunnitellaan kolmella eri tavalla: osa varustetaan psykiatrian turvallisuustason mukaan, osa somatiikan sairaalateknisin järjestelmin kuten happipistein ja osa sekä psykiatrian että somatiikan tarpeiden mukaisesti.

Tarveselvitys

Helsingin kaupunki ja HUS ovat laatineet Laakson yhteissairaalan 18.5.2017 päivätyn tarveselvityksen. Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunta on 23.5.2017 § 167 tehnyt asiaa koskevan tarvepäätöksen. HUS:n hallitus on 21.8.2017 § 105 päättänyt, että HUS:n ja Helsingin kaupungin mielenterveyspalvelujen yhteistä suunnittelua jatketaan. Helsingin kaupungin ja HUS:n tarkoituksena on jatkaa Laakson yhteissairaalahankkeen selvitystä laatimalla hankesuunnitelma hyväksytyn tarveselvityksen pohjalta.

Rakennuspaikka sijaitsee Helsingin kaupungin 18. kaupunginosassa (Laakso) korttelin 182626 tontilla 2, osoitteessa Lääkärintie 8, 00250 Helsinki. Hankkeen toteuttaminen edellyttää asemakaavan muutoksen. Helsingin kaupunki on käynnistänyt asemakaavan muutosprosessin tarveselvitysvaiheessa laaditulla osallistumis- ja arviointisuunnitelmalla.

Laakson yhteissairaalan kokonaislaajuus on enintään noin 150 000 brm² ja se toteutetaan uudisrakennuksina sekä alueelle jäävien sairaala-

larakennusten peruskorjaus- ja muutostöinä. Osa nykyisistä sairaalarakennuksista sekä alueella sijaitsevat asuinrakennukset ja päiväkotipu-
retaan. Selvitys korvaavista tiloista tehdään hankesuunnitteluvaiheessa. Hanke sisältää lisäksi uuden liikenneyhteyden ja ajotunnelin toteuttamisen Auroran portilta sairaala-alueelle sekä muut tarvittavat alue-
työt. Hankesuunnitteluvaiheessa selvitetään myös mahdollisuutta rakentaa Meilahden ja Laakson sairaala-alueet yhdistävä huoltotunneli. Hankkeen kokonaiskustannukseksi on arvioitu tarveselvitysvaiheessa käytettävissä olleilla tiedoilla 670 - 700 milj. euroa.

Tarveselvitys on liitteenä 1.

Sopimus

Helsingin kaupungin ja HUS:n välisellä sopimuksella sovitaan Laakson yhteissairaalan hankesuunnitelman laatimisesta sekä siihen liittyvästä hankintayhteistyöstä. Hankinnat toteutetaan hankintalain 21 §:n mukaisena hankintayksiköiden yhteistyönä. Sopimus koskee tarvittavien suunnittelu-, konsultti- ja asiantuntijapalvelujen hankintaa. Lisäksi sovitaan hankesuunnittelun ohjaukseen liittyvien tehtävien hoitamisesta, vastuista ja menettelytavoista sekä hankesuunnitteluvaiheen kustannusten jakamisesta. Sopijapuolet eivät myy tai osta palveluja toisiltaan.

Sopimus voidaan irtisanoa, mikäli sopimukseen liittyvät terveydenhuollon tehtävät siirtyvät maakuntaorganisaatiolle. Sopimuksen perusteella tehtävät suunnittelu- ym. sopimukset laaditaan siten, että ne voidaan siirtää Maakuntien Tilakeskus Oy:lle tai sen sidosyksikölle tai muulle yhteisesti sovittavalle ulkopuoliselle taholle, joka tulee sairaalahankkeen rakennusten omistajaksi.

Lähivuosien suuret psykiatrian tilakysymykset voidaan todennäköisesti ratkaista tässä hankkeessa nopeammin kuin vaihtoehdossa, jossa jäätäisiin odottamaan maakuntahallinnon päätöstä hankkeen suunnittelun aloittamisesta. Yhteissairaalan lopullinen rahoituspäätös jäänee kuitenkin maakuntaudistuksen jälkeen tehtäväksi ja tuolloin hanke arvioidaan uudelleen. Maakunta- ja sote-uudistuksen lakiluonnosten mukaan Helsingin kaupunki vuokraa sosiaali- ja terveystieteiden palvelujen käytössä olevat tilat valtakunnalliselle Maakuntien Tilakeskus Oy:lle. HUS:n kiinteistöomaisuus ja investointien rahoitus siirtyvät Maakuntien Tilakeskus Oy:lle. Kuntien omistukseen jääviä kiinteistöjä koskeva investointinettely ja uudistuksen jälkeinen investointien ohjausmekanismi eivät vielä ole tiedossa.

Sopimus on liitteenä 2.

Hankesuunnitelma

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki PL 1
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

21.05.2018

Sopimuksen mukaan hankesuunnitteluvaiheen tavoitteena on tuottaa hankepäätöstä varten riittävä tieto sairaalan toiminnasta ja toiminnan laajuudesta, potilaiden hoito- ja tukipalveluprosesseista, henkilöstöresursseista, tilatarpeesta, rakentamisen laajuudesta, hankkeen vaiheistuksesta, toteutus- ja käyttökustannuksista, toteutusmuodosta, aikataulusta, toteutuksen aikaisista tilapäisjärjestelyistä, väistötilatarpeista ja Laakson sairaala-alueelta pysyvästi poistuvien toimintojen uusista tilajärjestelyistä kustannusvaikutuksineen.

Hankesuunnitelmassa määritellään hankkeen laatutaso, ympäristötavoitteet ja tekniset järjestelmät, laaditaan tarvittavat tekniset selvitykset sekä ehdotussuunnitelmat. Hankesuunnitelma sisältää hankkeen taloudellisten vaikutusten ja riskien arvioinnin. Suunnitelmasta pyydetään tarvittavat viranomaislausunnot.

Kustannukset

Tarveselvitysvaiheessa arvioidusta Laakson yhteissairaalan enimmäislaajuudesta Helsingin kaupungin tilojen osuus on 59 % ja HUS:n toimintojen osuus 41 %. Kustannusjako perustuu tilojen pinta-alajakamaan.

Hankesuunnitteluvaiheen kustannukset ovat arvonlisäverottomana arviolta 8 - 9 milj. euroa. Kustannuksilla tarkoitetaan kaikkia hankesuunnittelusta maksettavia suunnittelu-, konsultti- ja asiantuntijapalkkioita ja muita hankesuunnittelusta sopijapuolille aiheutuvia kustannuksia. Arvio rahoitustarpeesta vuodelle 2018 on noin 3,5 milj. euroa ja vuodelle 2019 noin 5,5 milj. euroa, Helsingin kaupungin 59 %:n osuus rahoitetaan talousarvion investointiosan talousarviokohdasta 8 02 01 Uudis- ja lisärakennushankkeet, kaupunkiympäristön toimialan käytettäväksi. Hankesuunnitteluvaiheen kustannukset siirtyvät jatkossa hankkeelle.

Tavoite aikataulu

Hankesuunnitteluvaihe on tarkoitus saada päätöksen syyskaudella 2019. Aikatauluarvio on seuraava:

- Toiminnan kehittäminen, tarpeen määrittely ja tilaohjelma 9/2017 - 5/2018.
- Vanhojen, suojeltujen sairaalarakennusten kunto- ja haitta-ainetutkimukset 10/2017 - 8/2018.
- Konsulttipalveluiden kilpailutus 1/2018 - 8/2018.
- Hankesuunnittelu 9/2018 - 10/2019.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

21.05.2018

Asia/5

Lisätiedot

Maria Nelskylä, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Laakson yhteissairaala tarveselvitys
- 2 Laakson yhteissairaalan hankesuunnittelu_ sopimus ja liite

Oheismateriaali

- 1 Sote Itk 23.5.2017
- 2 HUS pöytäkirja 21.8.2017
- 3 HUS pöytäkirja 5.2.2018

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto
Sosiaali- ja terveyslautakunta

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 08.03.2018
§ 23

HEL 2018-000234 T 10 06 00

Esitys

A

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto esitti kaupunginhallitukselle Helsingin kaupungin ja Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä HUS:n Laakson yhteissairaalan hankesuunnitteluvaihetta ja siihen liittyvää hankintayhteistyötä koskevan sopimuksen hyväksymistä siten, että hankesuunnittelun arvonlisäveroton kokonaiskustannus on enintään 9 000 000 euroa ja että Helsingin kaupungin osuus hankesuunnittelun kustannuksesta on arvonlisäverottomana enintään 5 310 000 euroa.

B

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto esitti, että kaupunginhallitus oikeuttaa teknisen johtajan sopimaan tar-

21.05.2018

Asia/5

vittaessa vähäisiä teknisiä muutoksia sopimukseen ja allekirjoittamaan sopimuksen.

C

Rakennusten ja yleisten alueiden jaosto päätti oikeuttaa rakennukset ja yleiset alueet palvelukokonaisuuden jatkamaan hankesuunnittelun valmisteluun liittyviä tehtäviä odottamatta kaupunginhallituksen päätöstä.

15.02.2018 Pöydälle

Esittelijä

vs. tekninen johtaja
Sari Hildén

Lisätiedot

Erja Erra, hankesuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 39997
erja.erra(a)hel.fi